

SZABÓ HIRLAP

A BUDAPESTI FERFIRUHA-KÉSZÍTŐK IPARTESTÜLETE. A BUDAPESTI SZABÓIPAROSOK HITEL- ÉS TERMELŐ-SZÖVETKEZETE. AZ EGYESÜLT SZABÓIPAROSOK KÖRE, A BUDAPESTI EGYENRUHA-KÉSZÍTŐK KÖRE ÉS A RAKTÁRI-SZÁLLITÁSI-GYERMEKRUHA-KÉSZÍTŐ SZABÓIPAROSOK SZAKCSOPORTJAINAK KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

FŐMUNKATÁRSÁK

ULLMANN JÁKÓ.

VIKÁR BÉLA □ MANGOLD BÉLA KOLOZS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VII., HÁRSFA-UTCA 24. TELEFON 90 --27

Szabóiparosok!!

Faszénet

Weisz és Vidor

cégnél rendeljétek!!

TELEFON

József 11 31

NYOMTATVÁNY.

T.

Weisz és Vidor cégnek

TELEFON 11-31.

BUDAPEST

Józsefvárosi teherpályaudvar 9 kapu

A faszén

akár levelezőla-
pon akár telefon
utján rendelhető

Szabó faszénet K 24.-

Dara (spitz) faszénet 16.-

100 kilogrammonként.

Azonnali kiszolgálás!!

Szabóiparos hívja föl

„JÓZSEF” 11-31

telefonszámot mikor szabó-faszénre van szüksége, vagy írjon

Weisz és Vidor cégnek, Budapest.

SZABADOS VILMOS

IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 21. SZÁM

AZ UDVARBAN. * * * * * TELEFON: 143—04

Selyemhölés
fekete és kék szövetek
varrókellékek
elismert legolcsóbb
árban.

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 22. ☐ TELEFON 30—32.

Szalonvászon, cordinelli, beléskanavász, tűzoltógrádi és zsávolnyok, valamint a lenárúkból készült összes szabókellékek gyártása. Nyári-nadrágok és vászon-öltöny-szövetek különböző minőségekben. Fehérneművásznak kórházak és közintézetek részére stb.

Levágandó!

SZABÓ HIRLAP

Megrendelés.

Sziveskedjék szállítani részemre:

_____ kg. szabó faszenet — — — K 24—

_____ „ dara (spitz) faszenet — „ 16.—

100 kilogrammonként.

Név: _____

Lakás: _____

☛ Kérjük a címet pontosan kiírni. ☚

Levágandó!

BAUER és WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszományáru gyár
BUDAPEST, VIII. GYULAI PÁL-UTCA 13.

Ajánlják következő saját gyártmányukat:

Egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszomántok, egyenruha-himzések, egyenruha-gombok, rendjel-szalagok tiszték és legénység számára.

Magyar diszruhára, temetkezési vállalatok számára, libériára, rendőröknek stb. való zsinór- és paszománt-árak.

Különleges versenyképesség magyar diszruha- és polgári ruhazsinórzatokban. Különlegességek: kardbojtok, kardkötők és tábori övekben.

TELEFON Női divatzsinórzat. Butor-paszománt. TELEFON József 4-89 Katonai bőrárak. — Hajtóka-posztók. József 4-89

Villamos üzem. Legmodernebb berendezés. Legolcsóbb beszerzési forrás. Alapított 1872. évben

BRÜDER WIENER

Különlegességek
szövet-, ködió-
és bivalyszarv-
gombokban

WIEN, SALZGRIES No. 21
PASSAUERPL. 6.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 15.

✿ Minden fajta ✿
angol-, francia- és
hazai gyártmányu
posztó-, gyapju-
szövetek-, bélés-
árúk és szabókellé-
kek gyári raktára

A szabóiparosok
legolcsóbb bevá-
sárlási forrása!

Raktári telefon 16-71.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára.

Különleges gomblyuk varrógépek

szálfogó szerkezettel tetszés szerinti gomblyukak készítésére. E gépek önműködő megállító és vágó készülékkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek

egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruházati szakmában nélkülözhetetlen!

700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek
amelyekben
Singer
varrógépek
árusítanak

mindannyian
ezen
címerről
felismerhetők

Singer Co. varrógép részvénytársaság
ipari osztálya

Budapest IV. Semmelweis-u. 14

ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalanul bemutatva lesznek.

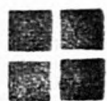
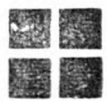
Fióküzletek mindenütt.

HOHENBERG FERENCZ

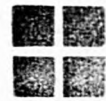
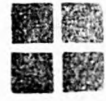
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 46 (saját házában.)

Cs. és kir. tisztí egyenruházati zsinór, paszomány és gombkötő-gyára.

EGYENRUHÁZATI CIKKEK és DISZMAGYAR ÖLTÖNYÖK teljes felszerelése.

TELEFON
15-70

Állandóan raktáron tart és gyorsan szállít minden néven nevezendő ZSINOR- és PASZOMÁNY ÁRUT. Minden néven nevezendő EGYENRUHÁZATI CIKKEK és FELSZERELÉSEKET. Rajz minta árajánlatot kívánatra ingyen küldünk

Szabóvilág

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos:

ULLMANN JAKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. ker., Hársfa-utca 24. Telefon 90-27

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

FŐMUNKATÁRSÁK:

VIKÁR BÉLA ✎ **MANGOLD BÉLA KOLOS**

Hol van a munka mostanában...

Szerencsésen elérkeztünk oda, ahol már a háboru elején is voltunk: keseregnünk, panaszkodnunk kell, hogy a magyar szabóiparosság műhelyeiben megálltak a gépek, — nincs munka.

A megrendelésre dolgozó szabóságnak holtpontra jutását megtudjuk érteni, a rettenetesen megváltozott viszonyok hozták magukkal. Ezekben a nehéz napokban alig lehet kiszámítani a korhatárt, amelyen innen és túl mundérba kell öltözni s civil ruhatárát senki sem gyarapítja.

De jogos megütközéssel kell kérdeznünk, hogy hol maradtak a katonai megrendelések? Micsoda titokzatos gát, micsoda hatalmas érdekeket szolgáló zsilip lehet, amely ezt a kis vékony patakocskát is elzárta, amelyen keresztül némi katonai munka a legjogosabban igénylőnek, a magyar szabóiparosoknak is csörgedezett?

Oh de sokat kilincsel, előszobázott, hajbókolt iparunk mindennemű érdekképviselője, a főmérnöki szobától egész a miniszterelnökig, míg egy 650.000 mundérnyi megrendelést tudott szerezni a hadviselő magyar államtól a magyar iparnak.

A vállalkozó szabóság minden egyes embere, lett légyen az kisebb vagy nagyobb műhely-tulajdonos, megérezte, hogy becsületos, prima munkát szállítani a szakma becsületének tartozó kötelessége. A munkát átvevő katonai hatóság nagy elismeréssel volt, mikor a kisiparosság által készített öltönyök a kezébe kerül-

tek. A leszállított munka elenyésző kivétellel magán viselte a szakavatottság mindennél értékesebb bélyegét. Dagadott az önérzetünk, hogy ime sikerült igazunkat saját erőnkől, a legnemesebb fegyverrel: a munkával kiverkedni.

Csábos munkaalkalmak ringtak már is szemünk előtt. Lezártunk gondoltuk a mellőztetés, a semmibevevés, a félreismerés sötét, keserves korát s előre ujjongtunk a megbecsülés, az elismerés és ezekből kifolyólag a munkaalkalmnyújtás derengő, új hajnalának.

Örömünk korai volt, ismét keserőségbe fullad. Az új korszakot csak megláthattuk, mint a szociális reformok ígéret földjét, bele azonban máig sem léphettünk.

A magyar ipar mostoha sorsán ugylátszik semmi jóindulat nem tud változtatni. Olyan egyszerű és olyan természetes valami, hogy a becsületesen harcoló magyar katonákat magyar szabóiparosok ruházzák, ne pedig a mindenre kész, de semmihez nem értő alkalmi vállalkozók. A kereskedelmi kormány kapuit szakadatlanul döngöttük munka után, de jó hosszú ideig kárba vészett, meddő maradt minden küzdelem.

Akkor végső elkeseredésünkben elhatározó lépésre szántuk magunkat. Az ország első urát, gróf Tisza István miniszterelnököt kértük fel elárult ügyünknek pártfogására. Az ő erős kezének, szava sulyának, méltányoló közbejárásának rövidesen meg is volt az eredménye. — Kaptuk a fennebb említett munkát s elvégeztük magyar iparosokhoz illő tisztességtudással, szakértelemmel.

Mostani mellőzött helyzetünkben ismét csak Őexcellenciája hatalmas pártfogásához fordultunk bizakodó reménységgel. A Szabóiparosok Országos Szövetsége, ugyszintén a Budapesti Férfiszabók Ipartestülete küldöttség útján tárta fel a kormány feje előtt a szakmánkat ért súlyos sérelmeket s azoknak jóindulatu orvoslását kérte.

A miniszterelnök, — mint lapunk más helyén olvasható — kilátásba helyezte, hogy ismételten szem előtt fogja tartani a minden hadi munka nélkül tengődő szabóiparosok ügyét s illetékes helyen megteszi a szükséges lépéseket.

Hálások vagyunk a miniszterelnök urnak, hogy van szive, helyesen, szociálisan megérteni és felfogni e szakmát ért tengernyi méltatlanságot. Az pedig államférfiui bölcsességre vall, hogy felismerte mennyire nélkülözhetlen, fontos tényező a kézműipar egy ország nemzetgazdasági életében.

Csak idejekorán érkezzék a legfelsőbb segítség. A műhelyek polcai üresek, akár csak az éléskamrák. A tél minden nyomorával szigoruan közeledik s most áll munka nélkül ezer és ezer kisiparos család. A legtöbbször a családfő a gránicon vérzik, az itthoniak pedig a hazáért — éheznek.

A háboru dus aratást hozott a vállalkozó szellemű, illetéktelen kalmároknak, a dusan terített asztalról alig-alig jutott pár morzsa a kisiparosoknak, holott aki dolgozik, azé volna az evés előjoga is.

Kétség és remény közt várjuk, hogy a közel jövőben mi fog történni. Előkerül a magyar szabóipart közvetlenül megillető magyar hadimunka, amely ugy elszállt, mint kisasszony-napkor az eresz alól kiröppen a fecskemadár!

Ullmann Jákó.

A miniszterelnök és a szabókisiparosság.

A már harmadik éve duló világháboru a szabóipart hihetetlen válságba sodorta, a civil munka a folytonos behívásokkal a minimumra redukálódott és így a kisiparos fokozatosan jutott a tönk szélére.

Testületünk vezetősége a háboru első napjától kezdve átlátta azt a helyzetet, melybe iparos társaink kerülnek és így főfeladatának tűzte ki, hogy a testület tagjai részére első kézből szerezzon munkát, mert ezzel kettős célt vélt szolgálni és pedig egyfelől azt, hogy testületünk tagjait, tisztességes bérek mellett munkához juttassa, másrészt, hogy katonáinknak képzett iparosok által készített jó katona ruha jusson.

Hogy e célját a testület elérje, beadványokkal fordult az illetékes hatóságokhoz, de hónapok eltelte után is az eredmény egy: — munkát nem kaptunk. Egyik beadványunk a másikat követte, de az elintézés maradt csupán a régi: „elintézés nem igényel, irattárba teendő“, vagy pedig a referens ur még kérvényünket nem intézte el.

Mi jártuk tovább a fenti hivatalos utakat, de munkánk az ismét nem volt. Tagjaink családtagjai, az elesettek hátramaradottjai, mind nagyobb és nagyobb tömegben követelték a munkát. Jól láttuk, hogy szállit a hadsereg részére munkát bárki, csak a szabóiparosság nem! Így határozta el a testület vezetősége, hogy a szabóiparosságon ejtett sérelem orvoslását magától gróf Tisza István miniszterelnök urtól kérje, ki meghallgatván panaszainkat a sérelem orvoslását kilátásba helyezte és az ő közbevetésének köszönheti a kisiparosság, hogy a hadsereg részére közvetlenül szállithattott. 1915 augusztustól a mai napig 30.000 drb köpeny és 37.500 drb garnitura leszállítására kapott ipartestületünk megbizatást. A megbizatásnak hiven, becsülettel tettünk eleget és a cs. és kir. 2-ik számu ruharaktár vezetőségétől munka teljesítményeink alapján egyenesen felszólitást kaptunk arra, hogy a hadügyi kormánytól újabb munkálatokkal való megbizatást kérjünk.

Testületünk tagjai érdekét szem előtt tartva ismét kértünk munkát, de kérelmünk többszöri sürgetés ellenére sem vezetett eredményre és láttuk, hogy testületünk tagjai a közelgő tél, az egyre fokozódó drágaság miatt a legrettenetesebb nyomornak néznek elébe. Tag-

WEISZ H. ÁRMIN

BUDAPEST, VIII. TELEKY-TÉR 9 SZ. Telefon József 10—02.

Fiók üzlet: VII. Károly-körut 9. (Ledermann ház). Telefon 166—86.

Budapest legnagyobb vásári- és raktáriszabó-kellékek áruháza. mindenféle, a szabó-szakmához szükséges kellék alsószálak, cérnák, selumek, gomb- és bélésárúk nagy áruház

S Z E M L E. B E L F Ö L D.

Sérelmes alapszabályok a székesfővárosi hitelszövetkezethetnél.

A közgyűlés elfogadta az Albrecht-Hildegárd Hitelszövetkezethetnek alapszabályait, dacára hogy azok ellenkeznek a kisiparosság érdekeivel. Ezért az ipartestületek és az illetékes ipartestületek mozgalmat indítottak, amelynek eredménye az, hogy az iparosság megfellebbezte a közgyűlés határozatát. A fősérelem az, hogy a törvényhatóság a tanács által előterjesztett alapszabály-tervezet 26. §-át és a 42. § g) pontját el ejtette. Az első így szólt: „A szövetkezet kellő biztosíték mellett hitellel támogathatja a szövetkezeti rendes tagokból alakult vállalkozó csoportokat, de mindig csak az előbbi pontokban meghatározott kereteken belül.” A 42. §. pontja eképp intézkedett: Alkalmi egyesülések, konzorciumok és munkakészítő csoportok alakításánál azok alapszabályainak és szerződésének megállapításánál közreműködik, működésüket irányítja és ellenőrzi, de a szövetkezet számlájára vállalkozásba nem bocsátkozhatik.”

E §§ ok mutatják, hogy a Szövetkezetet a Tanács a kisiparosok részére óhajtotta felállítani. A Tanács nemes szociális intencióit a nagyiparosoknak közbelépése megakadályozta, úgy az Orsz. Iparegyesületben, mint a közgyűlésen, ahol ezeket a paragrafusokat törölte. A kisiparosságnak nem volt módja, hogy észrevételeit a tervezetre megtehesse s így kénytelen utólag felebbezéssel élni, amelyben alapos indokok felsorolása mellett a nevezett §-oknak az alapszabályokba való újbóli felvételét kéri.

Az I. O. Sz. ülése.

Az Ipartestületek Országos Szövetségének végrehajtóbizottsága július hó 13-án ülést tartott, Thék Endre elnökle alatt. Az 1915—16-iki évről szóló jelentésnek a titkár által előterjesztett tervezetét az ülés jóváhagyta és annak kinyomatását elrendelte. Az 1914. és 1915. évi zárószámadások az évi jelentésbe foglalandók és a számvizsgálóbizottság elé terjesztendők. A hadiárva támogatásának a titkár által előterjesztett kérdése fölött, amelyet az Országos Iparegyesület tett át a Szövetséghez, beható vita indult meg, amelyben Melkó Bertalan, Gunszt József, dr. Horváth János, Pálffy Dániel, az elnök és a titkár vettek részt. A vita bezárása után az elnök kimondotta a határozatot, amely szerint a Szövetség a kérdéssel foglalkozni kíván és megfelelő előterjesztéseket fog tenni az Országos Iparegyesület útján annak érdekében, hogy az ipartestületekben szervezett iparosság az akció támogatásában részt vegyen és előmozdítsa a hadiárvaoknak az ipari élethivatások

jaink érdekében más kiutat nem találtunk, mint kérelmünkkel újból a miniszterelnökhöz fordulni, ki a nála eljárt küldöttség kérelmét méltányosnak, igazságosnak találta és kilátásba helyezte, hogy testületünket újabb munkához juttatja.

Joggal mondhatjuk, hogy Öxelenciája erkölcsi súlyának teljes latba vetésével segített és fog segíteni a dolgozni tudó és akaró kisiparosságon.

Ezen akció folytán tagjaink tisztességes megélhetéshez, a katonaság pedig szakképzett munkások által készített elsőrendű ruhákhoz jut.

Rejtő Vilmos

a budapesti férfiszabó ipartestület jegyzője.

A nagyipar hadüzenete után.

Nagyrabecsülve szeretett főmunkatársunk *Vikár Béla* uram, szólunk tisztelettel a nyilvánosság előtt az urhoz! Az Albrecht-Hildegárd Hitelszövetkezethetnek a székesfőváros által jóváhagyott alapszabályait sérelmes intézkedéseiben revidiálni akarja a fővárosi kisiparosság.

E célból megtartott gyűlésre Önt is meghívták Főmunkatárs ur, mint a kisipari törekvések egyik vezérférfiát, azonban Ön kimaradását levélileg mentette ki, amelynek minden sorát a legmesszebbmenő helyesléssel írjuk alá, de különösen az alábbi befejező mondatot:

„... Sajnos, ismét arra a meggyőződésre jutottam, hogy ipari téren az egészséges, modern kisipari alkotást mindig és mindenütt az alacsony lelkiük, vagy a nagyipar szószólói akadályozzák meg.”

Bravó, Főmunkatárs ur! Volt erkölcsi bátorsága a szeg fejére ütni, a darázsfaszekbe benyulni.

Jól emlékszünk, mikor még a Szövetkezet élén állott, egész csekély, látszólagos ellentétek miatt levonta férfiasan a konzekvenciákat és szótlánul félreállott.

Pedig a Szövetkezetben nem ültek a nagyipar szószólói s minden kisipari kérdésben hűséges követőkre talált.

Most érthető kíváncsisággal várjuk, hogy fogja levonni a konzekvenciákat ott, a hol saját szavai szerint is a nagyipar szószólói ülnek?

Ahol megtörnek a kisipari törekvések, ott furcsa meghasonlásba kerülhet a kisiparért lelkesedő *Vikár Béla* saját lelkiismeretével.

Bocsánatot kérünk a Főmunkatárs urtól, hogy *látszólag* magánügyébe avatkozunk bele, de mi úgy érezzük, hogy közérdek.

Weisz H. Ármán, a fővárosban előnyösen ismert első rangú szabókellék üzletének mai számunkban megjelenő hirdetését ajánljuk vásári- és raktári szabókisiparos szaktársaink figyelmébe mint olyan beszerzési forrást, ahol mindenféle kelléket jutányosan beszerezhetnek.

felé való irányítását. A vita során örömmel fogadta az ülés az elnöknek azt a javaslatát, hogy országos tanoncelhelyező intézmény létesítése kezdeményeztessék, amelynek egyúttal az is feladata volna, hogy a nálunk hiányzó és kisebb tőkével meghonosítható iparágak felé irányíttassanak az arra alkalmas tanoncjelölt hadiárványok. Ezzel kapcsolatban a Szövetség keressen módot olyan szervezet létesítésére, amely a tanoncnevelésre alkalmas iparosmestereket jegyzékbe foglalná, egyúttal igyekezék a Szövetség azoknak az ipari árucikkeknek mintadarabjait beszerezni, amelyeknek itthon leendő készítése kívánatos. Az ipartestületi pénz- és vagyonkezelés kérdésére nézve kiadott titkári előterjesztést az ülés jóváhagyja és elrendeli, hogy az ehhez való hozzászólásokkal együtt alkalmas időben és formában a kereskedelemügyi miniszter elé terjesztessék. Az ülés jóváhagyólag vette tudomásul, hogy a Szövetség a cinkotai fogolytábor teherforgalmára kövezetvámmentességet kért. A tőváros által létesítendő kézműipari hitelszövetkezet tervét örömmel fogadja az ülés és Ullmann Jákó hozzászólása után elhatározza, hogy dr. Vita Emil tanácsnoknak hálás köszönetet és elismerést mond a kézműipari érdekek lelkes támogatásáért. A szövetkezet alapítási tervét tanulmányozás végett dr. Horvath János társelnöknek adta ki az ülés.

A rokkantak iparüzésének megkönnyítése.

A háborus kivételes intézkedésekről szóló 1914. évi törvény felhatalmazta a kormányt mindazoknak e törvényes korlátoknak megfelelő enyhítésére, amelyek a hadirokkantak iparüzésének feltételei szabályozzák. Az e tárgyban kormányrendelet most van előkészítés alatt. A rendelet az iparigazolványok és az iparengedélyek kiadását lényegesen megkönnyíti és továbbépíti azt a rendszert, amelyet a 18.785—1915. számú kereskedelemügyi miniszteri határozat bevezetett.

Ez a határozat kimondja, hogy a m. kir. rokkantügyi hivatalnak Budapest-dunabalszárpart rokkant iskolája, a budapesti császárfürdői gyógyintézettel, valamint a pozsonyi gyógyintézettel kapcsolatos rokkantiskola az 1884. évi XVII. törvénycikk 5. §-a, 101. §. e) pontja alapján azon intézet közzé sorozandó, melyek sikeres elvégzése a nevezett intézetekben tanult bármely iparágban érvényes munkakönyv váltására jogosít, két évi gyakorlat beigazolása esetén pedig azon iparág önálló üzésére elégséges. Az illető rokkantak ebbeli jogosultságukat a képesítést feltüntető záradékkal ellátott bizonyítvány előmutatása által tartoznak igazolni. A fentiekben körülírt feltételek igazolása esetén a nevezett iskolákat végző rokkantoknak a munkakönyvet, illetve iparigazolványt ki kell adni.

Katonai ruhaneműek javítása.

A hadügyminiszterium a harctérről visszaérkező ruhaanyagok javítási munkáinak egy részét, — úgy, amint azt a lábbeliek dolgában már hosszabb ideje

rendszeresítette — háziipar és a kisipar útján kívánja végeztetni, hogy így a kisebb szakiparosokat, háztartásbeli nőket, munkásnőket és varrónőket foglalkoztassa. A kereskedelemügyi miniszter ur kérése folytán erre a munkaalkalomra ez uton is felhívjuk az érdekeltek figyelmét. Főleg az ipartestületek számára nyílik ezuttal hálás tér tagjaik foglalkoztatására. Alkalmi csoportok létesítése az első teendő, azután a nyersanyagból való gondoskodás. Mindkét teendő tekintetében szíves készséggel állunk a hozzánk fordulóknak rendelkezésére utbagazítással és támogatással. Megjegyezzük, hogy a munkafeltételek dolgában az egyes katonai parancsnokságok (hadtestparancsnokságok) határoznak. Rájuk van bízva a végzendő munka osztályozása, esetleg a kincstári nyersanyag kiadása is, az árak megszabása, a háttér és a legkisebb munkamennyiség megszabása is. A munkaanyagot feltétlenül fertőtlenítenve adják ki a vállalkozónak. A rendelet szigorúan meghagyja a parancsnokságnak, hogy a számlák összegét lehetőleg azonnal az átvételkor fiztessék ki.

A magyarországi szakszervezetek 1915-ben.

A „Szakszervezeti Értesítő“ közli a magyarországi szakszervezetek 1915. évi állapotáról való beszámolót. A háboru második éve is erős megpróbáltatásokkal járt a szakszervezetekre, mert a szervezett munkásoknak körülbelül 60 százaléka bevonult. Az itthonmaradt szervezett munkásság igen nagy áldozatokat hozott egyrészt, hogy szervezeteit fenntartsa, másrészt, hogy a nélkülözőket segítse. Szerencsére a nagy munkanélküliség, amely a háboru elején mutatkozott, 1915-ben már megszűnt, sőt egyes szakmákban munkahiány volt és így legalább a munkanélküliek segélyezésétől megszabadultak a szakszervezetek. Általánosságban a taglétszám 1014-hez képest 15.78 százalékkal, azaz 8129-el csökkent. A taglétszám csökkentésének természetes következménye volt a bevételek csökkenése, mely az utolsó három évben ilyen irányzatot mutatott: 1913-ban volt 2,493.497, 1914-ben 2,132.542, 1915-ben már csak 1,256.135 korona. Ezzel szemben a kiadások tétele 1913-ban volt 2,537.832 korona, 1914-ben 2,249.506 korona, 1915-ben 913.157 korona.

A taglétszám volt 1915. december 31-én 36.690 férfi és 6691 nő. Az össztagszámból (43.381) dolgozott Budapesten és környékén 29.987 (69.12 százalék), a vidéken 13.394 (30.87 százalék). 1915. december 31-én a szakszervezetek összes vagyona 3,458.258 korona 92 fillér volt, bevétel 1915-ben 1,266.188 korona, kiadás 1,123.157 korona. Segélyezésekre fordítottak az elmúlt évben 424.480 koronát, még pedig utazási és tartózkodási segélyre 5381 koronát, munkanélküli segélyre 99.957 koronát, beteg-, temetkezési-, özvegy stb. segélyre 268.681 koronát, rendkívüli segélyre 50.470 koronát. A munkaközvetítést a háboru alatt is folytatták a szakszervezetek. Összesen jelentkezett 29.305 férfi és nőmunkás, ezeknek 81.61 százaléka nyert elhelyezést.

Uj hadiszállítások.

Cs. és kir. hadügyminiszterium: köpenyek, zubbonyok és nadrágok posztóból, felgöngyölhető lábszárvédők likacsos szövetekből, (loden, kötött vagy kötszövött áru) azonban vízmentesen impregnálva. Szabályszerű nyakkendők mell-lappal, kalikoszövetek, továbbá prémkeptyük (Pelzfäestlinge), érmelegítők, bokavédő, térdmelegítő, felső csizmák sátorvászonból, baslikok, lábgöngyölítők (jutewickel). Végül kiadatik szőrmemelvények, szőrmegallérok, hosszú bundák kincstári bárány- és juhbőrökből való készítése.

A kisipar háborus panaszai.

A nagyvárad kerületi iparfelügyelő, a nagyvárad ipartestület a kisipar háborus bajainak felsorolására és az azok megszüntetésére alkalmas javaslatok előterjesztésére hívta fel. Az ipartestület a kérdés tanulmányozására bizottságot küldött ki, amely a kereskedelemügyi miniszterhez intézendő felterjesztésben foglalta össze a kisipari érdekeltség köréből gyűjtött panaszokat és javaslatokat. A felterjesztés kiemeli, hogy a háboru súlyát legjobban a kisipar érzi. A kisipar helyzete már a háboru megelőző időben is rossz volt, a háboru alatt rosszabbodott és ma csak nagyszabásu akció útján volna orvosolható. Nincs módja nyersanyagok beszerzésére, nem kap munkát és nem tud hitelről gondoskodni. Föltétlenül szükséges, hogy az állam kamatmentes kölcsönt, vagy legalább is olcsó, hosszulejratu kölcsönt szerezzen a kisiparosnak. Munkához is csak nehezen juthat a kisiparos, mert a hadiszállításokra nem volt megszervezve, a kisebb katonai munkákat pedig a csapatok a bevonult iparosok foglalkoztatásával házilag intézik el. A felterjesztés panaszos hangon foglalkozik a hadisegély kérdésével is, utal az élelmiszerek rendkívüli drágaságára és megállapítja, hogy a hadisegély az itthonmaradt családtagok elsőrangú szükségleteinek fedezésére sem elegendő. Szükségesnek tartja, hogy az ipartörvények az üzemszünetelés következményei dolgában intézkedő szakaszát megváltoztassák és hogy a hazatérő iparos a békekötéstől számított egy éven belül kérhesse iparigazolmányának újból való érvényesítését. Szükségesnek tartja a háboru következtében félbemaradt közmunkák föl vételét és új közmunkák kiadását, valamint a kisiparnak ebben való részesítését.

Iparostanonc-otthon Szegeden.

Gróf Klebelsberg Kunó államtitkár szegedi látogatása alkalmával felmerült Szegeden egy iparostanonc-otthon létesítésének terve. Ez a helyes terv most meg fog valósulni, mert a város, mérlegelve az iskola létesítésének jelentőségét, megfelelő helyiséget ajánlott fel az otthon céljaira; a bebutorozás biztosítva van és így a tanonc-otthon már szeptember 1-ére meg is lesz nyitható.

Az üzletek hétérai zárása.

A kereskedelemügyi miniszter az üzleti záróráról szóló 1913. évi XXXVI. t. c. 2. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a budapesti keresk. és iparkamara meghallgatása után egyelőre próbaképen és bizonyos korlátozások mellett az esti hét, illetve nyolc órai zárást rendelte el. A miniszter már ezuttal is fenntartotta magának a jogot, hogy a további szabályozást a szerzendő tapasztalatok alapján elrendelje. A rendelet főbb intézkedései ezek:

A miniszter egyelőre próbaképen elrendeli, hogy Budapest székesfővárosban, ugyszintén Ujpest rendezett tanácsu városban, Rákospalota, Erzsébetfalva, Kispest és Pestszentlőrinc községekben ez év augusztus havában, továbbá a jövő évi január és február hónapokban, — szombati napok, valamint a piros betűs ünnepeket megelőző napok kivételével, amikor az 1913. évi XXXVI. törvénycikk 1. §-a érvényben marad, — a nyílt árusítási üzleteket (boltokat) az azokhoz tartozó irodai és raktárhelyiségekkel együtt este hét órától reggel hat óráig, az olyan üzleteket pedig, amelyekben a túlnyomóan élelmiszereket vagy állami egyedárusági cikkeket árusítanak, este nyolc órától reggel öt óráig zárva kell tartani, amely idő alatt az üzleti alkalmazottakat foglalkoztatni tilos. A cukorkát, csokoládét, gyümölcsöt és szeszt nem tartalmazó üdítő italokat árusító üzletekre nézve a zárvatartás tekintetében augusztus és az 1917. évi január és február hónapokban ugyancsak ezen most említett időpontok érvényesek, míg eilenben a többi hónapokban ezentul ezekre is a túlnyomóan élelmiszereket árusító üzletek esti fél 9 órai záróraját állapítja meg a rendelet, ugyanazon szabályok alá esnek, mint a túlnyomóan élelmiszereket árusító üzletek. A kereskedelemügyi miniszter fenntartotta magának azt a jogot ezuttal is, hogy a szerzendő tapasztalatok alapján fog majd az év többi és a holtidény alá vonható hónapjaira vonatkozóan dönteni. Az 1913. évi XXXV. törvénycikk 9. § a értelmében a rendelkezések hatálya alá nem tartoznak a kizárólagos jellegű dohányárudák, amelyekre a pénzügyminiszter rendelkezései irányadók. A rendelet közhírré tétele napján lépett életbe.

A betegbiztosítási kényszer kiterjesztése.

A betegsegélyezésről szóló törvény a biztosításra kötelezettek fizetési határát 2400 koronában állapítja meg. Ez a szabályozás nem felel meg a mai viszonyoknak. Akinek 2500 vagy 3000 korona fizetése van, nincs abban a helyzetben, hogy háziorvost tartson, a gyógyszereket sajátjából fizesse és hogy lemondjon a betegség esetén kijáró táppénz támogatásról. Az alkalmazott-érdekképviseletek, de a munkaadó-szervezetek is — többek között legutóbb a budapesti kereskedelmi és iparkamara — nyomatékosan kérték a kereskedelemügyi minisztert arra, hogy a fizetési határt legalább 4000 koronára emelje fel.

KÜLFÖLD.

Vaskeresztes szabók.

A hősök légiójában már több szaktársunk foglal helyet. Legujabban, — mint a német hadvezetőség hivatalos közlönye írja — H. Keika és Otto Bartsch szabómesterek részesültek a szép német kitüntetésben.

Uj szabó szövetkezetek.

Az elmúlt hónapban a következő német városokban alakultak szabószövetkezetek: Elberfeld, Sensburg, Schwetz, München, Grandenz. Ezek közül a müncheni nagyobbszabású és közszállítások vállalására alakult.

Szabó-hadsereg.

Kutschka, beutheni szabómester szaktársunknak eddig már hat fia vette fel a császár kabátját. A hetediket most sorozták be. Ezeken kívül négy veje is harcol a hazáért. E ritka és nagyszerű gerincű család feje méltán büszke saját — külön hadseregére. Szinte hetenként ünnepelik valamelyikük előléptetését, vagy kitüntetését.

A munkaközvetítés háborus szabályozása Németországban.

Német lapok jelentése szerint a német birodalmi kormány a háborus felhatalmazási törvény alapján rendeletet bocsátott ki, mely így szól: „Az országos központi hatóságoknak, valamint az alájuk rendelt hatóságoknak joguk van a községeket, vagy a községek szövetségeit kötelezni pártatlan munkaközvetítők felállítására. Joguk van továbbá az ilyen községek, vagy községek szövetségei által felállított munkaközvetítők költségeihez hozzájárulni. Az ily módon létesített munkaközvetítők berendezésére és munkájára vonatkozólag utasításokat adhatnak.“ E rendelet fontossága abban van, hogy a birodalmi kormány végleg belátta, hogy a munkaközvetítés reformja az érdekeltség szabad tevékenységére bizva, nem haladt a megvalósulás útján előre, tehát minden kényszert nem lehet mellőzni. A kezdeményezés joga a háboru tartamára az egyes államok kezébe került. A rendelet nagyfontosságú szociálpolitikai akció ideiglenes befejezését jelenti, mert a háboru után a kérdés birodalmi törvény útján fog rendeztetni. Ily birodalmi törvény kiadására vonatkozólag már 1915. márciusában megkeresték a birodalmi tanácsot és a birodalmi gyűlést a szakszervezetek. Ebben a megkeresésben azt kérték, hogy a nagyobb községek, vagy több kis község részére munkahivatalok állítsanak föl, ezek fölé szerveztessenek kerületi, illetve országos munkahivatalok. Ezt a javaslatot az összes polgári pártok is támogatták. A kormány, dacára ennek, kijelentette, hogy a háboru alatt törvényt nem terjeszt elő. Erre 1916-ban újabb kérelemmel fordultak a szakszervezetek a birodalmi kormányhoz és most már

rendeleti uton kérték a munkaközvetítés ügyének szabályozását. Minden 10.000 lakosu község részére kértek munkaközvetítő hivatalt.

Ez a háboru tartamára szóló rendezése a munkaközvetítés ügyének magában hordja az alapját annak a végső tervét, amelynek megvalósítását ugy az érdekeltek, mint a birodalmi gyűlés évek óta követeltek. Csupán a külső kereteknek jobban való kiépítése és kitöltése szükséges, hogy a kívánt munkahivatalok létrejöjjenek.

Fölmentett iparosok az inasképzés szolgálatában.

Frankfurt városa ennek az esztendőnek elején az inasképzés és a munkashiány kérdésével foglalkozva, azzal az előterjesztéssel fordult az illetékes katonai parancsnoksághoz, hogy a harctéri szolgálat alól való fölmentések iparielepeknek és iparosoknak csak azzal a föltétellel adassanak meg, hogy a fölmentő üzlete körében tervszerűen és rendszeresen gondoskodják a jövő generáció kiképzéséről. Az offenbachi kereskedelmi kamara is tárgyalta ezt a kérdést és kilátásba helyezte, hogy ennek az üdvös gondolatnak a végrehajtását a maga részéről teljes erejével fogja támogatni.

Miért maradt titok Andrassy audenciája?

Mindenki tudja — különösen Wienben, a császárvárosban, hogy aki Őfelsége magas színe elé járul, annak frakkot kell öltenie. Ez már annyira megszokott szokás, hogy a frakkos előkelő urban mindenki már messziről leolvassa az audienciát. A mostani viszonyok azonban több titoktartást követelnek, mint a régi jó békés idők. (Istenem, de régen voltak azok!) Ezért legutóbb, mikor Andrassy Gyula gróf Wienbe járt, senki sem sejtette a szalón kabátos grófban, hogy ő most audienciára megyen. Így tehát a frakk egyszerű mellőzésével kilehetett kerülni a közfigyelem argus szeméit.

Svájci liga a divathóbortok ellen.

A boldog semlegességnek örvendő svájciak hadat üzentek a világ legautokratább és legzsarnokibb önkényurának, a női divatnak. A felvonulás „liga“ formájában történik. A támadások a liga ülésein történnek, ahol szó-srapnellék és kritika-gránátokkal vezetnek be az aláírási iver tömegrohamát. A szónokok pergőtüze alaposan kikezdte a női divatot és megbotránkoztatását fejezte ki a nehéz idők dacára egyesek divattulzásai felett. A svájci liga azonos természetű a mi fényűzés elleni ligánkkal. Hatása is — azonos lesz.

Katonaposztók festése tilos.

A hadfelszerelési cikkekről és nyersanyagokról szóló háborus rendelkezések azok forgalmát teljesen megszüntették. Ebből kifolyólag sokhelyütt, így Németországban is más színű, de hasonló minőségű anyagoknak a hadsereg által használatos színekre való átfestésével kísérleteztek. Amely egy rendeletben ugy nálunk, mint Németországban szigoruan tilos.

A hős szabó.

Schünke Pál (Harburg a. d. Elbe) egyike volt a legszorgalmasabb embereknek béke idején. Egész nap nem került ki a tű kezéből. Egy napon azután, amikor megharsant a trombiták hívó szózata. Schünke is — mint számtalan mások — fegyverrel cserélte fel kenyérkereső szerszámát. Mint katona is becsülettel megállta helyét. Vig kedélyével valóságos lelke volt századának. Dalával életet öntött a fáradtakba és erőt a gyengékbe. A Champagnei meleg napokban századával a tűzvonalban állott. Puskája — csak úgy, mint békében tűje — naphosszat serényen dolgozott. Négy véres és kemény rohamot vertek vissza. Állták a pokoli pergő tüzet. Éjjel aztán az ellenség alattomos előkészülettel ötödik rohamra indult. Schünke is vállhoz kapta fegyverét. Előtte azonban a holttestekből álló halmazok akadályozták őt a célzásban. Felkuszott hát fedezékéből, fel a holttestek halmaira s onnan küldte a biztos német acélt az ellenségnek. Társai felbátorodván példáján maguk is utána kusztak s innen verték vissza a legborzasztóbb támadást. Midőn az ellenséget végre sikerült visszaverni Schünke is visszakészült kuszni fedezékébe, ámde egy eltévedt ellenséges golyó a győzelmen örvendő bátor szívét furta keresztül. „Deutschland — Deutschland über alles . . .“ volt végső lehelete. Százada diszes sirhelyet emelt a hős szabónak.

Hódit a papir.

A háboru sok mindenre megtanította az embereket. Szinte megvalósul a „fából-vaskarika“ meséje. Az ipari technika legujabban hosszas kísérletezések után papirból képes előállítani oly anyagokat, melyek a len és kender pótlásául kitűnően beváltak. Papir kötél, cérna, vászon, gyékény mellett a papir süveg, kabát és mellény is forgalomba kerül. Németországban — mert hol is lehet másutt ilyenről szó — legujabban a törvényszéki cégjegyzékbe felvették a legfrisebb papir textil gyarat is „Deutsche Papiergangesellschaft m. b. H.“ Eddig minden csodát Amerikából vártunk. Most az idők kereke úgy fordult, hogy hű szövetségesünk a csodákat is — iparszerűleg termeli.

Árucseré a monarchia és Németország között.

A magyar, német és osztrák kormányok képviselői a napokban értekezletet tartottak Berlinben, melynek tárgya a német luxuscikkbehozatali tilalom enyhítése, illetve teljes megszüntetése volt a monarchiával való forgalomban. A »Der Konfektionär« című német szaklap értesülése szerint az értekezlet állítólag arra az eredményre jutott, hogy a monarchiából származó összes áruk számára a behozatali tilalom felfüggesztendő. Ennek ellenében a monarchia Németországgal szemben nem tartja fenn azt az intézkedést, hogy luxuscikkek behozatalánál fizetendő vámok aranyban fizetendők.

Szabónők és tanulóanyok kiállítása.

Würzburgban az ottani politechnikum nagytermében ünnepélyesen megnyitották a szabónők és tanulóanyok munkáiból álló kiállítást. A kiállítást igen sokan látogatják. Feltűnt a finomabb darabok rutinos izlése. Egyáltalában meglátszott a kiállításon a külföldi, főleg a francia és angol divat elleni küzdelem. Itt is azzal a lelkiismeretességgel, szivósággal találkozunk, ami a német nép főjellemvonása. Elmondhatjuk, amint ezt a kiállítás is bizonyítja, hogy ilyen küzdelem csak izmosítja az ipart.

Csukaszürke a tengeren.

A német tengerészet egyenruha reformja — mint a legujabb császári rendelet bizonyítja — befejezett tény. A szép Tegethoff kék szín helyett a csuka szürke, helyesebben a „feldgrau“ itt is bevonult és átvette birodalmát.

Gazdasági ismertető a szerb területekről.

Br. Harkányi János kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán a m. kir. Kereskedelmi Múzeum a csapataink által megszállott szerb területeket szakértő közegekkel utaztatta be. A Múzeum most teszi közzé ezen közegei jelentéseit „Gazdaság Ismertető az osztrák és magyar csapatok által megszállott szerb területekről“ című füzetben. Ez a füzet tömören ismerteti 28.874 négyzetkilométer kiterjedésű megszállott terület általános gazdasági viszonyait, kormányzati rendszerét, közigazgatási beosztását, vámrendszerét és vámtarifáját, a kiviteli és átviteli rendeleteket, posta és távirdai viszonyait, közli az áruk behozataláról és kiviteli viszonyairól való tudnivalókat. Röviden leírja az összes jelentékenyebb városok gazdasági és kulturális állapotát, előadja a vasuti és vizi személy- és áruszállítást érintő tudnivalókat. megadja a személy- és áruszállítási díjtételeket, melyek az osztrák és magyar csapatok, illetve a német csapatok kezelése alatt állanak. A sok hasznos adatot tartalmazó szöveget kiegészíti 49 kép, melyek szemléltető képet adnak ama terület mai állapotáról, valamint a csapataink által megszállott terület vázlatos térképe. A füzetet az érdeklődők a m. kir. Kereskedelmi Múzeumtól ingyen kaphatják meg.

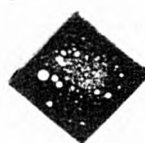
Magyar és osztrák selyemközpont.

Az osztrák selyemiparosok központot létesítettek, amelynek az a célja, hogy mint más iparágaknál, itt is gondoskodás történjék arról, hogy a magyar és osztrák ipart a központ útján lássák el megfelelő nyers anyagokkal. Az új központ különösen a selyemfonalnak és selyemhulladéknak a Levantéból való behozatalát fogja kultiválni. Az alaptőke egyelőre 1.8 millió K, amelynek 50 százalékát már befizették.

BEAMT A. FIAI

PAMUTSZÖVET ÉS VÁSZONSZÖVŐDE
WIEN,

I., SCHOTTENRING No. 31.

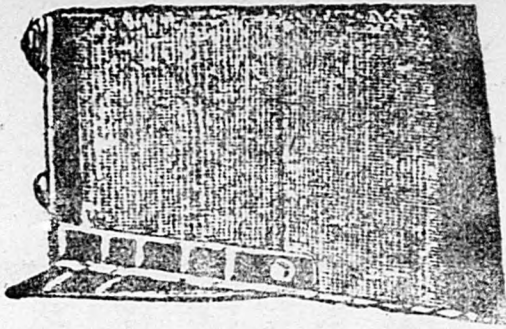
TELEFON 18244

Ajánlja alant sorolt pamutszövet és vászonáru gyártmányait u. m. bélés-vásznat, béléscalikot, köpert, kemény-vásznat katonai egyenruhákhoz az elő-irásos minőségben, kordinelli, kanavász, e astique stb. Valamint a finomszabósághoz és konfekcióhoz szükséges árut.

Hadsereg részére közvetlen és közvetve állandóan szállitunk

TELEFON 18244

HARTMANN SÁMUEL ÉS FIA

EGYENSAPKA ÉS CSÁKO-KÉSZITŐK
Budapest, VII., Károly-körút 9.

Budapest székesfőváros és a Budapesti Szabó-
iparosok Hírel- és Term. Szöv. szerződéses szállítói

Készít mindennemű egyensapkát és
csákót a csász. és kir. hadsereg
minden nembeli ilszíjeinek és le-
gényiségének. Továbbá ajánlja saját
készítményű vasúti, postal, pénz-
ügyorségi, lüzoltói, rendőri, törvény-
széki szolgálta és mindennemű libéria
sapkát. TELEFON 124-89.

Késműves és köszörüs

LAUBER L. BUDAPEST
VII. Király-utca 1. szám.

Késes és köszörüs üzletnek régi jó hírnevét
fentartva, csakis a legjobb acélból tartok

OLLÓKAT ÉS BERETVÁKAT.

Angol és amerikai ollókban dus választék,
melyet a szabómester uraknak becses figyel-
mükbe ajánlom és ezen kívül különösen figyel-
mükbe ajánlom tisztelt vevőimnek a vastag
— (sok) vágáshoz való fogas ollóimat. —

Nehéz szabász ollók

	11	12	13	14	coll hosszu
	11.—	14.—	17.—	20.—	korona
angol	14.—	18.—	22.—	28.—	korona

Kézi ollók

	7	8	9	10	11	12	cm hosszu
	2.20	3.—	4.—	5.—	6.40	8.—	korona

Csak VII. Király-utca 1. Anker-közzel szemben.

KOVÁCSÉVICS MILENKÓ

Budapest, IV. Koronaherczeg-utca 3
és Városház-utca 6 (az udvarban).

TELEFON-SZÁM 118-03.

Mindennemű bélésárúk és szabókellőkek elis-
merten legdusabb gyári raktára.

Tisztelt vevőim jóakaró figyelmét felhívom azon körül-
ményre, hogy helyiséget a beállott viszonyokkal lépést
tartva bővítettem, cikkeimhez teljes szabó-berendezéseket
és szabó-felszerelési árukat is hozzávettem. A rendelke-
zésemre álló elsőrendű bevásárlási források reám nézve
lehetővé teszik, hogy

! gáz- és kokszfűtési szabókályhákat, vasalókat, va-
salópárnákat, klappni fát, hokkerlít, ujjafát, panklít,
próbababát, különleges rendkívül celszerű ruha-
tartókat és minden más szabó-felszerelési cikket a
legnagyobb választékban t. vevőim kényelmére kész-
eten tarthassak és az árak tekintetében a céget
illetve általánosan ismert előnyöket nyújthassam.

Ekker, Pártos és Társa

Budapest, VI., Deák-tér 6. Anker
palota

Telefon-szám 39-71. Telefon-szám 39-71.

Katona, egyenruházati
és libéria-posztók
gyári raktára.

BOHRER FEIVEL

BUDAPEST, DOB-UTCA 38

Szövetmaradékot és szövethulla-
dékot a legmagasabb árban
vásárolok. — Egy levelező-lap
= hívása után házhoz jövök. =

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű
gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold

Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon
103-74.

KRANZTHOR & ROTH

Tulajdonos LUDWIG KRANZTHOR

Minden fajta és egy-
szinü gyapjuszöve-
tek-, bélésárúk és
szabókellékek gyári
raktára.

Mellénykülönlegességek.

A szabóiparosok
nagybani bevásárlási
forrása !

TELEFON
19376.

WIEN

TELEFON
19376

I., KHOLMESSERGASSE No. 4.

KRAUSZ ADOLF POSZTÓÁRUHÁZA BUDAPEST

Telefon 116-77.

az V., ERZSÉBET-TÉR 3. és JÓZSEF-TÉR 10. sz. alatt levő összes földszinti, emeleti és suttérain helyiségekben. Honi és külföldi gyapju szövetek és szabókellékek nagy raktára. Igen jutányos szabott árak. — Dus választéku mintagyűjtemény csakis szabóiparosoknak

HORECZKY JAKAB

VII., Dohány-utca 20.

Gyapjuszövetek, bélésárak és varrókellékek nagy választékban

Maradékok legolcsóbb árban.

Alapított 1885.

500

Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló, aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet

ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 38.

■ TANIDÓ NAPONTA 5 ÓRA. ■

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától 12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartatnak, vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz képest a tanidő néhány napra redukálható, vagy a szükséghez mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás által meggyőződhetik tanulásának eredményéről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandíj: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar ruhák, katonai- és papiegyenruhákkal együtt 100 korona.

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a tandíj kétszeresét fizetik.

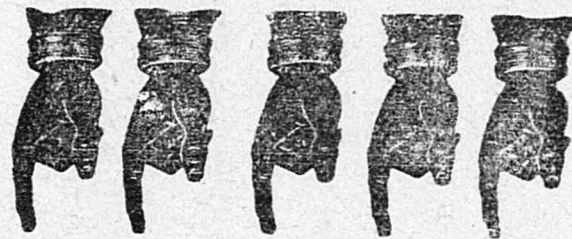
Tandíj a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb értesítés levél útján is nyerhető.

Megnyilt Budapest legolcsóbb gomb- és varró-kellékek áruháza.

WEISZ H. ÁRMIN

Budapest, VII. Károly-körut 13. sz. az udvarban. (Ledermann-udvar).

Telefon 166-86.

Mindenféle gomb, csatt, kapocs és az összes varrókellékek gyári áron kaphatók

nagyban és kicsinyben.

Fióktelep: VIII., Teleky-tér 9. Telefon

SZEGŐ ÉS BLUM

BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 5.

TELEFON 35-85.

Bel- és külföldi gyapjuszövetek gyári raktára.

Mintagyűjteményünket t. úri szabó uraknak készséggel küldünk.

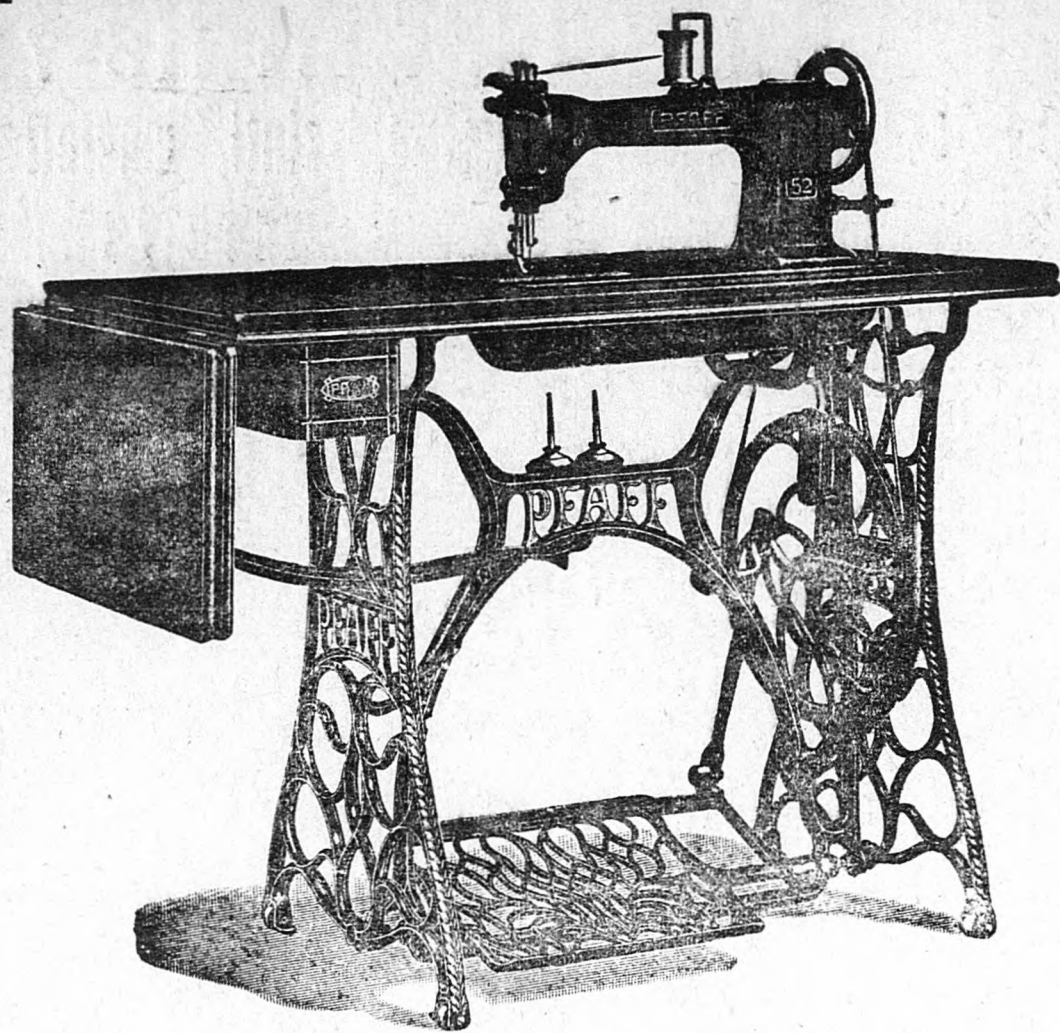
TELEFON 13-36. ■ Saját házában.

Ledermann Mór

Budapest, Károly-körut 13.

Posztó és bélésáru raktár nagyban és

kicsinyben.

Alapított 1880.

Pfaff

**52-es varró-
gép szabó-
iparosok
számára.**

Leggyorsabb és legkönnyebb járása!
Felülmúlhatlan tartóssága!
Leggyorsabb varrás mellett is a leg-
szilárdabban áll!

Leggyorsabb szabó műhelyben használatban.
Mindenütt legjobbnak elismerve.

Erőüzem berendezések és felszerelések.
Teljesen önműködő gomblyukvarrógépek.

Herbster Károly

varrógép nagyraktára

Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

ALAPITTA-
TOTT 1850

SEMLER J.

ALAPITTA-
TOTT 1850

POSZTÓ ÉS ANGOL DIVATKELMÉK RAKTÁRAI
BUDAPEST, BÉCSI- ÉS DEÁK FERENC-U. SARKÁN

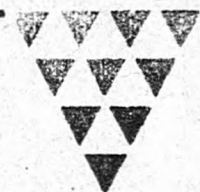
LONDON, 7. UPPER JAMES STREET

Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

Minták készséggel
küldetnek.

Detail osztályom kibővítése folytán azon előnyös
helyzetben vagyok, hogy az eddig ismert nagy
választéku **eredeti angol uri divatszövet-raktáram**
legkiválóbb idényujdonságait hatványozott mértékben
birom t. vevőimnek bemutatni.

Minták készséggel
küldetnek.

Mindennemű szabó- és varró-
kellékek, bélésárak legolesőbb
bevásárlási forrása

Bohrer Jakab

VIII., ker., Népszínház-utca 57.
Megrendeléseket hához szállítom.